Troben el micvé de Girona

peça clau ·
La troballa és fonamental per documentar la sinagoga de la ciutat
museïtzació ·
L'espai s'integrarà al discurs i la visita del Museu d'Història dels Jueus

L'arqueòleg Jordi Sagrera descriu els elements del micvè a l'ambaixador d'Israel. Foto: JOAN SABATER.

El 10 de juliol de 1492, els tres secretaris de la comunitat jueva que encara resistien a Girona van dirigir-se a casa del notari per formalitzar la venda de l'última sinagoga del call, activa des de l'any 1435. No els quedava més remei després del decret d'expulsió firmat el mes de març pel rei Ferran el Catòlic, que havia comportat una reducció dràstica de la comunitat, ja fos per mitjà de conversions o exilis. En el moment que els últims residents van claudicar amb la venda, per 32 lliures, de la més preuada de les seves propietats, ja no hi havia a la ciutat més de vint famílies de les gairebé vuit-centes persones que havien fet vida a l'aljama a l'època d'esplendor, al segle XIV. Aquest document de venda, conservat als arxius notarials, ha estat durant dècades la font més valuosa per confirmar l'existència de la sinagoga de Girona i per situar-ne la localització, en algun lloc soterrat per construccions posteriors, al nord-est de l'actual Centre Bonastruc ça Porta. Finalment, s'ha acabat l'especulació: el micvé o bany ritual jueu de l'última sinagoga de Girona ha aparegut sota el paviment d'un espai annex al pati d'Isaac el Cec, prop d'una cisterna que havia donat als arqueòlegs la pista per excavar-hi. No es tracta de cap estructura espectacular, va advertir Jordi Sagrera, director de l'equip d'arqueòlegs de la Universitat de Girona que han treballat en l'excavació, sinó d'una obra ben senzilla, en coherència amb els pocs habitants que quedaven al call gironí al segle XV i els escassos recursos de què en conseqüència disposaven. Aprofiten per tant estructures ja existents per mantenir els seus preceptes religiosos, entre els quals el bany de purificació és capital. Es tracta de tres estructures vinculades: una piscina, fins ara identificada de manera dubtosa com una cisterna; un sistema de canalització de l'aigua, i una estança annexa aïllada a la qual s'accedia per una sola porta i que els experts creuen que podria tractar-se de "l'escola de les dones". El nom popular de cisterna en realitat correspon a una piscina, colgada probablement l'endemà mateix de la firma de venda de la sinagoga pels nous estadants, d'un metre i mig de fondària, a la qual s'accedia per mitjà d'una llinda baixa disposada en forma de xamfrà i un replà de lloses de pedra, va explicar Sagrera. De l'espai, de planta rectangular, han emergit els murs, l'arrencament dels brancals i fragments del paviment de rajola vermella.

El conjunt va aflorar al cap de tan sols dos dies d'excavar-hi (els treballs s'han realitzat entre el 10 i el 21 de febrer), va explicar la directora del Museu dels Jueus, Sílvia Planas, que va subratllar la importància que Girona conservi un dels pocs micvé de la Península ibèrica, junt amb el de Besalú. Planas, que desitjaria que els treballs de prospecció continuessin, va avançar que l'espai serà museïtzat per integrar-lo a la visita del Museu dels Jueus. La troballa va ser presentada ahir enmig d'una gran expectació per les autoritats de la ciutat, encapçalades per l'alcalde, Carles Puigdemont, a més del conseller de Cultura, Ferran Mascarell; el subdelegat del govern de l'Estat, Juan Manuel Sánchez-Bustamante, i l'ambaixador d'Israel, Alon Bar, que va felicitar-se de la recuperació d'un espai fonamental per a les comunitats jueves, donat que el bany de purificació, en especial el de les dones, va recordar, "és prescriptiu per renovar el cicle de la vida i, doncs, per assegurar la continuïtat del poble jueu". En efecte, el micvé, part essencial de les sinagogues, junt amb l'escola per a les dones, la dels

homes i l'hospital, és el bany ritual que el judaisme prescriu abans del sàbat i, especialment, perquè les dones es purifiquin després de la menstruació, quan es casen i abans i després del part. Segons Puigdemont, exultant amb una troballa que “engrandeix el nostre patrimoni històric”, el micvé permet “abandonar el terreny de l'especulació i endinsar-nos en el de la certesa”, cosa que comporta, va afegir, “pujar uns quants graons en el discurs fins ara conegut de la comunitat jueva a Girona”. Per la seva banda, Ferran Mascarell va considerar que la recerca “ratifica l'aportació valuosíssima de l'arqueologia del país a escala internacional”.

Publicat a:

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/719887-troben-el-micve-de-girona.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss